

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Leden van de vaste Kamercommissie voor VWS
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Betalingsgegevens
ING Bank NL55INGB0677921845
KvK Den Haag 27177094

Behandeld door
Jos Engelkes
Adviseur Public Affairs
j.engelkes@knmp.nl
070 37 37 116
06 17 89 59 57

Datum 15 juni 2023
Ons kenmerk AP 20230076 JE
Uw kenmerk --
CC --
Betreft Input voor inbreng commissiedebat over het zorgverzekeringsstelsel

Pagina
1/2

Geachte leden van de vaste Kamercommissie voor VWS,

In aanloop naar het commissiedebat over het zorgverzekeringsstelsel van 21 juni 2023 voorziet apothekersorganisatie KNMP u graag van input voor uw bijdrage. Op de agenda van dit Kamerdebat staat het onderwerp pakketbeheer vermeld. Graag attenderen wij u erop dat het Zorginstituut, in opdracht van de minister, tijdens het zomerreces werkt aan een afwegingskader waaraan ook geneesmiddelen worden getoetst waarvan de kosten voor eigen rekening van de burger kunnen gaan komen.¹ Daarmee wordt mogelijk een nieuwe weg ingeslagen om geneesmiddelen uit het basispakket te halen. De vraag welke zorgkosten we - als samenleving - collectief of particulier moeten dragen, is uitermate politiek gevoelig. De KNMP is benieuwd of de Kamer een rol voor zichzelf ziet weggelegd om randvoorwaarden of criteria op te stellen waaraan zo'n kader moet voldoen.

Niet-verschenen monitors naar effecten eigen betalingen

In het verlengde daarvan wijzen wij u erop dat het zorgveld, samen met de Tweede Kamer, nog in afwachting is van uitkomsten van twee monitors die relevant zijn voor het te nemen besluit of meer geneesmiddelen voor eigen rekening kunnen komen. Zo moet allereerst de monitor naar de stapeling van eigen bijdragen nog verschijnen. In het coalitieakkoord is afgesproken om de stapeling van eigen bijdragen te monitoren, en de stapeling van eigen bijdragen tegen te gaan.² Uit deze monitor moet blijken hoeveel verzekerden c.q. cliënten en huishoudens een eigen betaling betalen, en hoe hoog de gemiddelde eigen betaling is. Ook de eigen betalingen aan hulpmiddelen en geneesmiddelen worden daarin meegenomen.³ In april 2023 gaf de bewindspersoon aan dat het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) nog bezig is met het ontwerp ervan.⁴ De minister streeft ernaar om de Tweede Kamer in het eerste kwartaal van 2024 een inhoudelijke reactie op deze monitor te sturen.⁵

Daarnaast vindt momenteel nog onderzoek plaats naar het effect van de pakketmaatregel vitamine D. Eerder kregen nog anderhalf miljoen mensen vitamine D-middelen (in hoge dosering of in combinatiepreparaat) op recept vergoed uit het basispakket. Deze middelen zijn sinds 1 januari 2023 uit het basispakket gehaald. De

¹ Zorginstituut (2023). Afwegingskader voor het pakketcriterium 'noodzakelijk te verzekeren zorg' ([link](#))

² VVD, D66, CDA en CU (2021). 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' ([link](#), p. 36)

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2022 - 2023, 29 689, nr. 1176 ([link](#), p. 2)

⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2022 - 2023, 29 689, nr. 1190 ([link](#), p. 20)

⁵ Tweede Kamer, vergaderjaar 2022 - 2023, 29 689, nr. 1199 ([link](#), p. 4)

Tweede Kamer was over deze uitstroom zeer verdeeld.⁶ Een onafhankelijke monitor moet antwoord geven op de vraag of en hoe, bijvoorbeeld bij kwetsbare groepen, de aanschaf en therapietrouw van vitamine D zijn veranderd na de uitstroom. Ofwel: er vindt op dit moment nog een gedegen en zorgvuldige evaluatie plaats naar de kosten- en gezondheidseffecten van deze maatregel. Ook hierover wordt de Tweede Kamer, nadat de resultaten van deze monitor bekend zijn, pas in het eerste kwartaal van 2024 geïnformeerd.⁷

Hoewel de uitkomsten van deze twee monitors nog dienen te verschijnen, werkt het Zorginstituut straks in het zomerreces gestaag door aan een afwegingskader. Hoe breder dit kader door het Zorginstituut wordt opgesteld, hoe meer geneesmiddelen uit het basispakket kunnen stromen. Dit kader gaat mogelijk veel impact hebben op zowel patiënten als op apotheketeams. Richting het Zorginstituut maakt de KNMP in de zomer haar zorgen kenbaar. Maar ook richting de Tweede Kamer geeft de apothekersorganisatie deze alvast kort en bondig mee.

Praktijkervaringen bij eerdere pakketuitstromen

Apotheketeams en hun patiënten zien met lede ogen aan dat er afgelopen jaren diverse geneesmiddelen, die bewezen (kosten)effectief zijn en opgenomen in de behandelrichtlijnen staan, uit het basispakket zijn verdwenen. Voor apotheketeams heeft de pakketuitstroom van geneesmiddelen negatieve gevolgen voor het bevorderen en controleren van therapietrouw, het bijhouden van medicatieoverzichten, en het voeren van medicatiebewaking. Met een pakketuitstroom wordt uit het oog van zorgverleners onttrokken of patiënten hun voorgeschreven, of de straks “geadviseerde, op eigen initiatief aan te schaffen” middelen wel of niet in voldoende mate innemen.

Apotheketeams merken op dat al diverse kwetsbare patiënten hun geneesmiddelen in de apotheek laten liggen. Hoe meer geneesmiddelen zij niet meer vergoed krijgen, hoe vaker zij worden geconfronteerd met ‘eigen betalingen’. Deze ‘eigen betaling’, bijvoorbeeld voor de hoge doseringen vitamine D en/of combipreparaten, betreft een nieuwe kostenpost die zich bovenop het ‘eigen risico’ en de ‘eigen bijdrage’ stapelt. In de beleving van apotheketeams leidt de uitstroom van (goedkope, generieke maar effectieve) geneesmiddelen tot verminderd gebruik, en dus gezondheidsverlies. Deze zorgmijding gaat daarbovenop mogelijk ook nog eens leiden tot hogere kosten elders, bijvoorbeeld in de tweedelijnszorg. Per saldo kan dat betekenen dat verdere pakketuitstroom geen besparing, maar juist een kostenstijging voor de patiënt (als premiebetaler) oplevert.

Uiteraard zijn wij bereid om onze zorgen nader toe te lichten. In onze ogen is het belangrijk om de Kamer actief te betrekken bij de (politieke) keuze welke kosten van geneesmiddelen, en inclusief de bijbehorende zorg die apotheken daarbij leveren, we als samenleving collectief of particulier moeten dragen. Daarvoor kunt u ook contact opnemen met Jos Engelkes, onze PA-adviseur bij de KNMP. Zijn telefoonnummer is 06 17 89 59 57.

Met vriendelijke groet,

Aris Prins, openbaar apotheker
Voorzitter

---

⁶ Tweede Kamer, vergaderjaar 2021 - 2022, 29 477, nr. 770 ([link](#), stemmingsuitslag)

⁷ Tweede Kamer, vergaderjaar 2022 - 2023, 29 477, nr. 793 ([link](#), p. 2)